

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 95/04-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. augusta 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha v konaní o sťažnosti Ing. J. H., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., B., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 554/00, za účasti Krajského súdu v Žiline, takto

r o z h o d o l :

Základné právo Ing. J. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 554/00 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 95/04 z 1. apríla 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. H., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 554/00.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 29. decembra 2000 krajskému súdu žalobu o určenie neplatnosti uznesení Valného zhromaždenia spoločnosti VÚTCH - CHEMITEX, spol. s r. o., so sídlom v Ž. (ďalej „len žalovaná spoločnosť“) konaného 8. decembra 2000. Podľa sťažovateľa napriek tomu, že od podania žaloby krajskému súdu uplynuli viac než 2 roky a 10 mesiacov, nebolo konanie v jeho právnej veci právoplatne skončené.

Sťažovateľ uviedol, že sa pred podaním sťažnosti ústavnému súdu obrátil listami zo 6. júla 2003 a opätovne 30. septembra 2003 na predsedu krajského súdu, v ktorých namietal prieťahy v predmetnom konaní. Sťažovateľ tvrdil, že predseda krajského súdu na uvedené listy neodpovedal.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní v konaní o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod spis. zn. 19 Cb 554/00 porušil svojou nečinnosťou právo navrhovateľa,

Ing. J. H. priznané v čl. 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva navrhovateľovi, Ing. J. H. z dôvodu pretrvávajúcej právnej neistoty spôsobenej nečinnosťou Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 19 Cb 554/00, finančné zadosťučinenie vo výške: = 75 000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú je odporca povinný navrhovateľovi zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Predseda krajského súdu podaním sp. zn. Spr 326/04 doručeným ústavnému súdu 10. mája 2004 predložil k prijatej sťažnosti vyjadrenie, v ktorom sa uvádza:

«Podľa nášho stanoviska postupom Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 19 Cb 554/00 nebolo porušené právo Ing. H. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov. (...)

V rozhodovaní o otázkach zaujatosti existuje výrazná rozdielnosť, ktorú je veľmi dobre možné ilustrovať práve na „kauze H.“, keďže vo veciach menovaného opakovane konal Najvyšší súd SR o vylúčení sudcov KS Žilina.

Pre negatívny vzťah k účastníkovi rozhodol o vylúčení sudcov obchodného senátu, napr. v 19 Cb 858/99 (II. ÚS 65/04), 19 Cb 266/99 (III. 252/03). Rovnako len pre subjektívny pocit sudcu NS SR rozhodol o vylúčení dr. B. v kauze „H.“ uznesením sp. zn. Ndob 323/03 z 30. 6. 2003 (čl. 31 zasielaného spisu 19 Cb 554/00).

Pokiaľ nie je ustálené či budú dotknutí sudcovia vylúčení z prejednávania, je veľmi problematické, konať vo veci, a to aj v tom prípade ak v danej veci zatiaľ vylúčení neboli, pričom v inej veci na základe totožných skutočností vylúčení z prejednávania boli. Takýto stav je spôsobilý navodiť minimálne situáciu, kedy sa súd nejaví ako nestranný. Navyše rozhodnutie o námietkach zaujatosti má len deklaratórny charakter, t. j. pôsobí aj spätne. Uvedené v spojitosti s odvolacím a dovolacím dôvodom je následne spôsobilé podmieniť zrušenie meritórneho rozhodnutia.

Občiansky súdny poriadok v § 15 ods. 1 ukladá sudcovi bez odkladu oznámiť skutočnosť, pre ktoré je z konania vylúčený. V prípade neustálenosti rozhodovacej praxe

Najvyššieho súdu SR je len prirodzené, že sudca má ambíciu a záujem jednoznačne túto otázku vyriešiť a požadovať stanovisko nadriadeného súdu aj v prípade, keď sa zaujatosť môže len javiť, resp. keď vychádza zo subjektívneho pocitu sudcu. K uvedenému poukazujem na vyššie označené rozhodnutia NS SR o vylúčení, kde postačoval spomínaný negatívny vzťah.

V spojitosti s rozoberaným problémom vystupuje do popredia kritérium posúdenia existencie prieťahov, a to správanie účastníka.

V „kauze H.“ je potrebné toto kritérium vnímať v širšom rozmere a nie len v spojení s plnením procesných povinností. Navyše ani tieto neboli zo strany sťažovateľa H. riadne plnené (nezaplatenie súdneho poplatku v konečnom dôsledku viedlo k zastaveniu konania). V dôsledku spôsobu bezprostredného správania menovaného sudcovia pôvodného senátu nadobudli k nemu negatívny vzťah. Nevyhnuté je zdôrazniť, že sa nejedná o akúsi a priori nevraživosť voči p. H., keďže niektoré veci, v ktorých vystupoval ako navrhovateľ, boli aj právoplatne ukončené.

Bolo to práve správanie menovaného, ktoré podmienilo opakovanú nutnosť riešenia otázok zaujatosti. Do správania p. H. je nutné zahrnúť aj podanie občianskoprávnej žaloby voči dr. D., dr. P. a dr. R. na ochranu osobnosti, ktorá skutočnosť rovnako opakovane viedla k nutnosti predkladania spisov Najvyššiemu súdu SR. Rovnako menovaný v danej veci rozšíril okruh účastníkov aj o Krajský súd Žilina, ako odporcu v IV. rade, o ktorej skutočnosti sme nemali vedomosť až do januára 2004, kedy nám bolo doručené rozhodnutie OS Bratislava III. z 30. 1. 2002 č. k. 27 C 47/00-122. Aktuálne, vzhľadom na to, že účastník je v spore s Krajským súdom Žilina sú jednotlivé veci, vrátane posudzovanej, opätovne predložené Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o vylúčení.»

Podaním doručeným ústavnému súdu 28. mája 2004 sa právna zástupkyňa sťažovateľa vyjadrila k stanovisku predsedu okresného súdu takto:

«Sťažovateľ však zotrúva nad'alej na svojom tvrdení, že postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 554/00 bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, nakoľko od podania žaloby zo dňa 27. 12. 2000 do 19. 05. 2003 kedy Krajský súd v Žiline vyzval žalobcu na zaplatenie

súdneho poplatku z podanej žaloby, nebol zo strany Krajského súdu v Žiline vykonaný žiadny úkon smerujúci k účastníkovi konania.

K vyjadreniu predsedu Krajského súdu v Žiline JUDr. U. zo dňa 6. 5. 2004 by som sa chcela vyjadriť v súvislosti so spájaním existencie priedahov v konaní so správaním sa účastníka... v nadväznosti na podanú občiansko-právnu žalobu Ing. H. proti Dr. D., Dr. P. a Dr. R.

Podľa názoru sťažovateľa, predmetom žalobného návrhu navrhovateľa vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 19 Cb 554/00 bola žaloba na náhradu na určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia zo dňa 8. 12. 2000 a to č. 1, 2, 3, 4, 5, 6/3/2000 a teda so žalobou žalobcu Ing. H. o ochranu osobnosti nemá žiadnu súvislosť, bez ohľadu na skutočnosť, že o nej rozhodoval iný súd. Sťažovateľ taktiež až v januári 2004 obdržal uznesenie z Okresného súdu Bratislava III. z 30. 1. 2002 č. k. 27 C 47/00 v zmysle ktorého je ako účastník v spore s Krajským súdom v Žiline, pričom konanie o ochranu osobnosti považoval už za skončené, keďže voči Dr. D., Dr. P. a Dr. R. bolo konanie zastavené. V neposlednom rade by som chcela zdôrazniť, keďže v právnej veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod spis. zn. 19 Cb 554/00 nebolo od podania žaloby zo dňa 27. 12. 2000 vytyčené ani jedno pojednávanie, a teda hodnotiť „správanie sa“ účastníka Ing. H. z rozprávania kolegov sa javí prinajmenšom za neobjektívne.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej prerokovanie na ústnom pojednávaní - vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva - inak ústavný súd nepovažuje za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov (I. ÚS 144/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z pripojeného súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 19 Cb 554/00 ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa žalobou doručenou krajskému súdu 29. decembra 2000 domáhal určenia neplatnosti uznesení valného zhromaždenia žalovanej spoločnosti konaného 8. decembra 2000. Pri podaní žaloby nezaplatil súdny poplatok.

Po viacerých úkonoch podľa § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku bol sťažovateľ výzvou krajského súdu z 19. mája 2003 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý nezaplatil, a preto uznesením krajského súdu č. k. 19 Cb 554/00-44 z 26. januára 2004 bolo konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené. Toto uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 18. februára 2004 a nadobudlo právoplatnosť 5. marca 2004. Podľa záznamu o zložení z 26. februára 2004 sťažovateľ uhradil 25. februára 2004 na účet krajského súdu súdny poplatok.

Dňa 2. apríla 2004 dala predsedníčka senátu vyznačiť doložku právoplatnosti na uznesení krajského súdu sp. zn. 19 Cb 554/00 z 26. januára 2004, podľa ktorej nadobudlo toto uznesenie právoplatnosť dňom 5. marca 2004.

Sťažovateľ do rozhodnutia ústavného súdu neurobil vo svojej veci žiaden úkon a ani v podaní adresovanom ústavnému súdu, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedu krajského súdu, nevysvetlil, prečo v konaní po jeho zastavení pre nezaplatenie súdneho poplatku neurobil žiaden úkon, iba vzal na vedomie uvedený spôsob rozhodnutia krajského súdu.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03).

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o porušení tohto základného práva.

Z doterajšieho priebehu konania vyplýva, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok, ktorý bol splatný dňom podania žaloby [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)]. Uznesením krajského súdu č. k. 19 Cb 554/00-44 z 26. januára 2004 bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku. Toto uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 18. februára 2004 a sťažovateľ zaplatil súdny poplatok až po zastavení konania 25. februára 2004. Ďalej sťažovateľ neurobil žiadny relevantný procesný úkon, ktorým by sa domáhal pokračovania v tomto konaní, hoci taký úkon bolo prípustné urobiť po zaplatení súdneho poplatku (§ 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch) bez ohľadu na to, že bola vyznačená právoplatnosť uznesenia o zastavení konania dňom 5. marca 2004.

Z postupu sťažovateľa, ktorý nezaplatil súdny poplatok splatný podaním návrhu, pripustil zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a neurobil žiadny právne významný úkon na to, aby sa v jeho veci ďalej konalo, ale akceptoval vyznačenie doložky právoplatnosti na uznesení, ktorým sa pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavilo konanie podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľovi nešlo v konaní pred krajským súdom sp. zn. 19 Cb 554/00 materiálne o odstránenie takého stavu právnej neistoty, ktorý by mohol byť posudzovaný pri tvrdenom porušení čl. 48 ods. 2 ústavy. Ak však chýba takýto cieľ postupu sťažovateľa v súdnom konaní, nemožno uvažovať o tom, že by existovali objektívne prekážky na jeho dosiahnutie v podobe zbytočných prietahov.

Preto ústavný súd vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy u sťažovateľa v konaní pred krajským súdom sp. zn. 19 Cb 554/00 porušené nebolo.

Vzhľadom na takýto záver ústavného súdu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2004